

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОЗВІЛЬНА СИСТЕМА У СФЕРІ
ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 16 вересня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів
Викладач (-і)	Кобецька Надія Романівна, д.ю.н., проф. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	(0342) 507822
Е-mail викладача	nadiia.kobetska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту або classroom, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань..
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Правове регулювання екологічних, в тому числі природноресурсових відносин, пов'язане головним чином із заборонами, обов'язками, приписами, обмеженнями, спрямованими на захист загального суспільного інтересу в збереженні довкілля та природних багатств. У системі адміністративних механізмів регулювання охорони і використання природних ресурсів окреме місце займають дозвільні процедури, з дією яких пов'язане виникнення відносин спеціального природокористування. Як зазначається в ст. 38 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» «...в порядку спеціального використання природних ресурсів громадянам, підприємствам, установам і організаціям надаються у володіння, користування або оренду природні ресурси на підставі спеціальних дозволів, зареєстрованих у встановленому порядку, за плату для здійснення виробничої та іншої діяльності, а у випадках, передбачених законодавством України, - на пільгових умовах». Порядок надання дозволів на здійснення спеціального використання природних ресурсів регулюється природоресурсним законодавством. З прийняттям Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності, дозвільні механізми природокористування перейшли під його регулювання, зберігши при цьому свою специфіку. Навчальна дисципліна «Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів» є складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів та спрямована на поглиблення та удосконалення теоретичних знань і практичних вмінь та навичок щодо самостійного розв'язання завдань, пов'язаних із правовим регулюванням дозвільної системи в сфері спеціального природокористування. В умовах зміни підходів до розуміння характеру взаємовідносин між органами державної влади і господарюючими суб'єктами, суті управлінської діяльності, управлінських відносин, інтеграції до світових процесів вирішення екологічних проблем, юристи повинні знати специфіку процедур надання документів дозвільного характеру у природоресурсній сфері, які є правостановлюючими та правопідтверджуючими документами здійснення природокористування. Вивчення цієї дисципліни закладає основи для формування	

навичок застосування нормативних приписів на практиці при розробці та забезпеченні юридичного супроводу господарської та іншої діяльності щодо використання природних ресурсів; розуміння, застосування та набуття практичних вмінь роботи адміністраторів центрів надання адміністративних послуг; розв'язання практичних конфліктних ситуацій щодо відмови у наданні, анулювання природоресурсних дозволів, припинення права природокористування.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Дозвільна система у сфері використання природних ресурсів» є формування у студентів необхідних юридичних знань щодо розуміння сутності, особливостей дозвільної системи в сфері використання природних ресурсів, знання різновидів, порядку надання документів дозвільного характеру у відносинах використання природних ресурсів, з'ясування специфіки суб'єктного складу дозвільних відносин, розмежування етапів дозвільної процедури та конкретних дій, що реалізуються суб'єктами в рамках кожного з них з метою належного використання відповідних положень в правозастосовній та правоохоронній діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами знань та розуміння змісту положень законодавства, що визначає дозвільну систему у відносинах використання природних ресурсів в Україні, формування умінь та навичок щодо самостійного прийняття рішень а також вчинення дій, пов'язаних з реалізацією відповідних нормативних приписів, а саме, отримання документів дозвільного характеру, попередження, припинення порушень вимог дозвільної процедури, умов та підстав надання і використання природоресурсних дозволів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Здатність скеровувати зусилля, поєднувати результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного та приватного права.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

РН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.				
РН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.				
РН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.				
РН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.				
5. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		10		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		6		
самостійна робота		74		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
2	081 Право	1	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Модуль I. Загальна частина				
Тема 1. Суть і особливості дозвільної системи у сфері використання природних ресурсів		1	-	10
Тема 2. Природоресурсні дозволи: поняття, особливості, види		2		10
Тема 3. Дозвільна процедура: поняття, особливості, суб'єкти, стадії		2	2	10
Модуль II. Особлива частина				
Тема 4. Дозвільна система у відносинах надкористування		2	2	8
Тема 5. Дозвільна система у відносинах лісокористування та використання природних рослинних ресурсів				8
Тема 6. Дозвільна система у відносинах водокористування		2	2	8
Тема 7. Дозвільна система у відносинах використання об'єктів тваринного світу				10
Тема 8. Дозвільна система у відносинах використання природних ресурсів у межах спеціальних природоохоронних територій		1	-	10
ЗАГ.:		10	6	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19.05.2023 р. № 309 https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному			

	інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 13 від 27.06.2024 р.) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової залікової роботи (або тестування) на останньому семінарському занятті. Варіанти завдань, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданнях кафедри (пп. 3.3.5 МРПОУ). Максимальна кількість балів за письмову залікову роботу – 75 (пп. 2.7.1 МРПОУ). Можливі також письмові самостійні роботи у формі виконання тестових або індивідуальних завдань під час семінарських занять, що оцінюються за 5-бальною системою.
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia-2/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні/семінарські заняття – 25 (пп. 2.7.2 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються МРПОУ. Студент у визначені строки та у визначеній формі повинен виконати письмову залікову роботу.
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – залік у тестовій формі через сайт дистанційного навчання університету. На залік виноситься 50 тестів закритої форми, які оцінюються по 2 бали. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів) та балу за залікову роботу (максимально 75 балів). Підсумковий бал становить максимум 100 балів (пп. 2.7 МРПОУ).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (залікової роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-

[protsedura_8_universytet.pdf](#).

Відвідування занять

Очікується, що всі студенти відвідають лекції та семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Екологічне право: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2019 https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/734/3_Ekologichne%20pravo_Pidruchnik_vnutri.pdf
2. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: ТОВ "Видавництво "Юридична думка", 2008.
3. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. <http://personal.pu.if.ua/depart/nadiia.kobetska/resource/file/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9A%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf>
4. Про адміністративні послуги: науково-практичний коментар до Закону України / за заг. ред. В. П. Тимощука. К.: ФОРМ О. М. Москаленко, 2013. http://pravo.org.ua/files/Adminposlugy/Komentar_Final_.pdf
5. Закон України «Про адміністративну процедуру»: загальні прозорі правила взаємодії між державою та громадянами й бізнесом. Посібник для публічних службовців. Київ, 2022. <https://minjust.gov.ua/files/general/2022/10/20/20221020092133-70.pdf>
Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках, розміщених на сторінці кафедри та наданих студентам на першому навчальному занятті.
<https://ktetap.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання-2/>

Викладач:

д-р юрид наук, проф. Надія Кобецька